

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO ¹⁾
z dnia2006 r.
w sprawie stypendiów dla cudzoziemców polskiego pochodzenia
studiujących w kraju swojego zamieszkania

Na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 46, poz. 328 i Nr 104, poz. 708 i 711) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania, jakie muszą spełniać cudzoziemcy, o których mowa w art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej „ustawą”, oraz tryb przyznawania i sposób ustalania wysokości stypendiów przyznawanych tym osobom.

§ 2.1. O stypendium strony polskiej, zwane dalej „stypendium”, mogą ubiegać się cudzoziemcy zamieszkujący stale w państwach wymienionych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju jako biorcy Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (Official Development Assistance - ODA), w których roczny produkt narodowy brutto na jednego mieszkańca nie przekraczał w roku 2004 kwoty 3 255 dolarów amerykańskich, i studiujący na studiach stacjonarnych w państwie swojego zamieszkania, spełniający, z zastrzeżeniem ust. 2, łącznie następujące warunki:

- 1) są polskiego pochodzenia;
- 2) nie ukończyły 30 roku życia;
- 3) odbywają studia na kierunkach prowadzonych w uczelniach, które uzyskały akredytację państwową, z wyłączeniem kierunku filologicznego innego niż filologia polska;
- 4) zaliczyły co najmniej jeden rok studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich i otrzymały na koniec roku studiów średnią ocen nie niższą niż 60 % maksymalnej oceny możliwej do uzyskania w uczelniach danego państwa albo ukończyły co najmniej pierwszy rok studiów trzeciego stopnia;
- 5) zdały egzamin testowy z języka polskiego organizowanego w polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym lub konsularnym albo są absolwentami zagranicznej szkoły z polskim językiem nauczania lub szkoły polskiego systemu oświaty, albo posiadają certyfikat znajomości języka polskiego wydany przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego lub odbywają studia na kierunku filologia polska;
- 6) nie otrzymują stypendium przyznanego przez inny polski podmiot.

2. O stypendium mogą ubiegać się również cudzoziemcy będący sierotami lub osobami niepełnosprawnymi spełniający warunki wymienione w ust. 1, pozostające w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, które uzyskały na koniec poprzedniego roku studiów średnią ocen niższą od określonej w ust. 1 pkt 4.

§ 3. 1. Cudzoziemiec polskiego pochodzenia ubiegający się o stypendium, zwany dalej „kandydatem”, składa do polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego właściwego ze względu na jego miejsce zamieszkania lub odbywania studiów, wniosek o przyznanie stypendium, do którego dołącza dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań określonych w § 2, a w szczególności:

- 1) kserokopię dokumentu tożsamości;

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 131, poz. 912).

- 2) dokumenty lub uwierzytelnione kopie dokumentów potwierdzających polskie pochodzenie kandydata, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532 oraz z 2005 r. Nr 94, poz. 788);
- 3) uwierzytelnioną kserokopię legitymacji studenckiej, a także zaświadczenie z uczelni potwierdzające wpis na kolejny rok studiów i średnią ocen uzyskanych na koniec poprzedniego roku studiów albo uwierzytelnioną kserokopię innego dokumentu z uczelni potwierdzającego wpis na kolejny rok studiów i oceny uzyskane na koniec poprzedniego roku studiów;
- 4) oświadczenie, że nie pobiera stypendium przyznanego przez inny polski podmiot;
- 5) opinię o kandydacie organizacji polonijnej działającej w państwie zamieszkania kandydata;
- 6) dokumenty lub uwierzytelnione kopie dokumentów potwierdzających brak rodziców lub orzeczony stopień niepełnosprawności oraz fakt pozostawania w trudnej sytuacji życiowej i materialnej – w przypadku kandydatów, o których mowa w § 2 ust. 2.

2. Polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny przesyła dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 - 5, do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, zwanego dalej „Biurem”, wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium i zaświadczeniem potwierdzającym, że kandydat spełnia wymagania określone w art. 5 ust. 1 – 3 ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Wnioski zaopiniowane przez zespół opiniodawczy powołany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do oceny tych wniosków Biuro przesyła temu ministrowi lub odpowiedniemu ministrowi wskazanemu w art. 33 ust. 2 ustawy wraz z propozycją w sprawie przyznania lub nieprzyznania stypendium.

4. Ministrowie, o których mowa w ust. 3, przesyłają informację o przyznaniu lub nieprzyznaniu stypendium Ministrowi Spraw Zagranicznych oraz do Biura, które następnie informuje o tym kandydata, a także przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny, za pośrednictwem którego ubiegał się on o stypendium.

5. Przy przyznawaniu stypendium uwzględnia się opinie organizacji polonijnych o pracy kandydatów na rzecz lokalnych środowisk polonijnych.

§ 4.1. Stypendium przyznaje się kandydatowi na okres jednego roku studiów.

2. Stypendium może być przyznane na kolejny rok studiów, nie dłużej jednak niż do końca okresu nauki przewidzianego tokiem studiów.

§ 5.1. Stypendium jest przyznawane i wypłacane ze środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub odpowiednich ministrów wskazanych w art. 33 ust. 2 ustawy.

2. Stypendium jest wypłacane co miesiąc przez okres, na który zostało przyznane w miesiącach, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne w uczelni, nie dłużej jednak niż przez 10 miesięcy w ciągu roku akademickiego.

3. Stypendium jest wypłacane za pośrednictwem polskich przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych albo polskich organizacji pozarządowych.

§ 6. Wysokość stypendium przyznanego kandydatom odbywającym studia:

- 1) pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolite studia magisterskie – nie może być niższa niż 4 % stawki dodatku zagranicznego bazowego, właściwej dla państwa, w którym kandydat otrzymujący stypendium odbywa studia, ustalonej zgodnie z § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej (Dz. U. Nr 239, poz. 2048, z 2004 r. Nr 50, poz. 480 oraz z 2005 r. Nr 122, poz. 1026) i nie może być wyższa niż 30% tej stawki;
- 2) trzeciego stopnia – nie może być niższa niż 8 % stawki dodatku, o której mowa w pkt 1, i nie może być wyższa niż 40 % tej stawki.

§ 7. 1. Stypendium może być cofnięte w przypadku gdy kandydat, któremu przyznane zostało stypendium:

- 1) podał nieprawdziwe dane, na podstawie których zostało mu przyznane stypendium;
- 2) zmienił kierunek studiów;
- 3) został ukarany przez komisję dyscyplinarną uczelni, w której studiuje, lub skreślony z listy studentów;
- 4) przebywa, w okresie innym niż przerwy międzysemestralne, poza granicami państwa zamieszkania przez okres dłuższy niż miesiąc;
- 5) otrzymał stypendium od innego polskiego podmiotu.

2. Stypendium może być cofnięte przez ministra, który je przyznał, w przypadku powzięcia informacji o okolicznościach, o których mowa w ust. 1, po uprzednim sprawdzeniu ich przez Biuro.

3. W przypadku cofnięcia stypendium przepisy § 3 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

**MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

W POROZUMIENIU

**MINISTER
SPRAW ZAGRANICZNYCH**

UZASADNIENIE

Podstawą do wdania projektowanego rozporządzenia jest art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), który upoważnia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, zasad i warunków przyznawania stypendium strony polskiej cudzoziemcom polskiego pochodzenia studiującym w państwie zamieszkania.

W projekcie rozporządzenia określono wymagania, jakie muszą spełniać studenci i uczestnicy studiów doktoranckich polskiego pochodzenia, aby ubiegać się o stypendia strony polskiej, a także szczegółowy tryb ubiegania się o te stypendia.

Zgodnie § 2 projektowanego rozporządzenia, o stypendium strony polskiej będą mogły ubiegać się osoby polskiego pochodzenia zamieszkujące i studiujące w państwach rozwijających się lub pozostających w okresie transformacji ustrojowej, o bardzo niskim lub niskim poziomie produktu narodowego brutto na jednego mieszkańca. W tych państwach, obejmujących w szczególności kraje powstałe po rozpadzie byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, sytuacja materialna obywateli stanowi dużą barierę w uzyskiwaniu wykształcenia wyższego. System pomocy stypendialnej strony polskiej będzie obejmował zatem tylko osoby polskiego pochodzenia, zamieszkujące stale w państwach wymienionych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju jako biocy Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (Official Development Assistance - ODA), w których roczny produkt narodowy brutto na jednego mieszkańca nie przekraczał w roku 2004 kwoty 3 255 dolarów amerykańskich.

System pomocy stypendialnej przewidzianej w rozporządzeniu ma charakter motywacyjny. Został określony w ten sposób, aby zobligować kandydata na stypendystę do:

- nauczania się języka polskiego,
- osiągnięcia wysokich wyników w nauce,
- angażowania się w pracę na rzecz lokalnych środowisk polonijnych.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym, w projekcie wymienione zostały formy i kierunki studiów odbywanych przez młodzież polonijną, które będą uwzględniane przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie stypendium.

W projekcie wskazano ponadto sposób ustalania wysokości stypendiów przyznawanych młodzieży polonijnej, przyjmując za podstawę wysokość stawki dodatku zagranicznego bazowego przysługującego pracownikom polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych w danym państwie. Wysokość stawek stypendium została ukształtowana na poziomie porównywalnym ze stypendiami przyznawanymi przez organizacje pozarządowe.

W projektowanych przepisach określone zostały również warunki, w których stypendium może być cofnięte, a także tryb, w jakim następuje cofnięcie stypendium.

Projektowane rozporządzenie nie było poprzedzone innym aktem prawnym, który regulowałby kwestie związane z przyznawaniem stypendiów strony polskiej osobom polskiego pochodzenia, studiującym w państwach zamieszkania. Dotychczas stypendia takie były przyznawane tym osobom przez polskie organizacje pozarządowe.

Wejście w życie rozporządzenia umożliwi realizację Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, zaakceptowanego na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 10 grudnia 2002 r., w zakresie dotyczącym ustanowienia systemu pomocy stypendialnej dla młodzieży polonijnej studiującej w państwach zamieszkania.

Materia uregulowana w rozporządzeniu nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Nie zachodzi konieczność przedstawienia projektu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie zostanie opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Ocena skutków regulacji (OSR).

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny:

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie stypendiów dla cudzoziemców polskiego pochodzenia studiujących w kraju swojego zamieszkania jest adresowane do osób z polskim pochodzeniem, mieszkających na stałe i odbywających studia w państwach wymienionych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) jako biorcy Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (Official Development Assistance - ODA), w których roczny produkt narodowy brutto na jednego mieszkańca nie przekraczał w roku 2004 kwoty 3 255 dolarów amerykańskich.

Związane jest ono także z zakresem działania ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz innych ministrów sprawujących nadzór nad uczelniami, którzy na podstawie art. 43 ust. 8 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym są uprawnieni do przyznawania młodzieży polonijnej stypendiów strony polskiej. Projektowane regulacje oddziałują ponadto na polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne w państwach, których obywatele będą uprawnieni do ubiegania się o stypendia strony polskiej, oraz Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

2. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych:

W toku uzgodnień projekt przedmiotowego rozporządzenia zostanie przedstawiony niżej wymienionym ogólnopolskim organizacjom związków zawodowych oraz organizacjom reprezentującym interesy pracodawców:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”,
6. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
7. Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”,
8. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”,
9. Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;
10. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski,
11. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,
12. Forum Związków Zawodowych,
13. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
14. Konfederacja Pracodawców Polskich,
15. Business Centre Club Związek Pracodawców,
16. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
17. Krajowa Izba Gospodarcza.

Ponadto projektowane rozporządzenie przesłane zostanie do zaopiniowania przez:

1. Prezydium Polskiej Akademii Nauk,
2. Radę Główną Szkolnictwa Wyższego,
3. Radę Główną Jednostek Badawczo-Rozwojowych,
4. Państwową Komisję Akredytacyjną,
5. Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich.
6. Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych:

Wejście w życie rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa w części 38 „Szkolnictwo wyższe”. Zakładając, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego będzie przyznawał corocznie stypendia strony polskiej w wysokości ok. 40 \$ - 50 \$ dla grona

ok. 300 studentów i doktorantów polonijnych studiujących w państwach swojego zamieszkania, na realizację tego zadania należy zabezpieczyć środki finansowe w wysokości ok. 480 tys. zł (160 zł/mies. x 10 mies. x 300 os. = 480 tys. zł).

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2007 r., w związku z czym stypendia będą wypłacane po raz pierwszy od roku akademickiego 2007/2008. W pierwszym roku obowiązywania rozporządzenia na pomoc stypendialną przeznaczona zostanie kwota ok. 144 tys. zł (160 zł/mies. x 3 mies. x 300 os. = 144 tys. zł).

Środki finansowe na stypendia dla młodzieży polonijnej studiującej w kraju swojego zamieszkania zostały zgłoszone do materiałów planistycznych do projektu ustawy budżetowej na 2007 r.

Na podstawie przepisów projektowanego rozporządzenia, również ministrowie nadzorujący uczelnie wojskowe, służb państwowych, artystyczne, medyczne i morskie będą mogli rezerwować w swoich budżetach środki finansowe oraz przyznawać stypendia studentom polskiego pochodzenia kształcącym się w państwach zamieszkania.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny:

Wejście w życie przepisów rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.